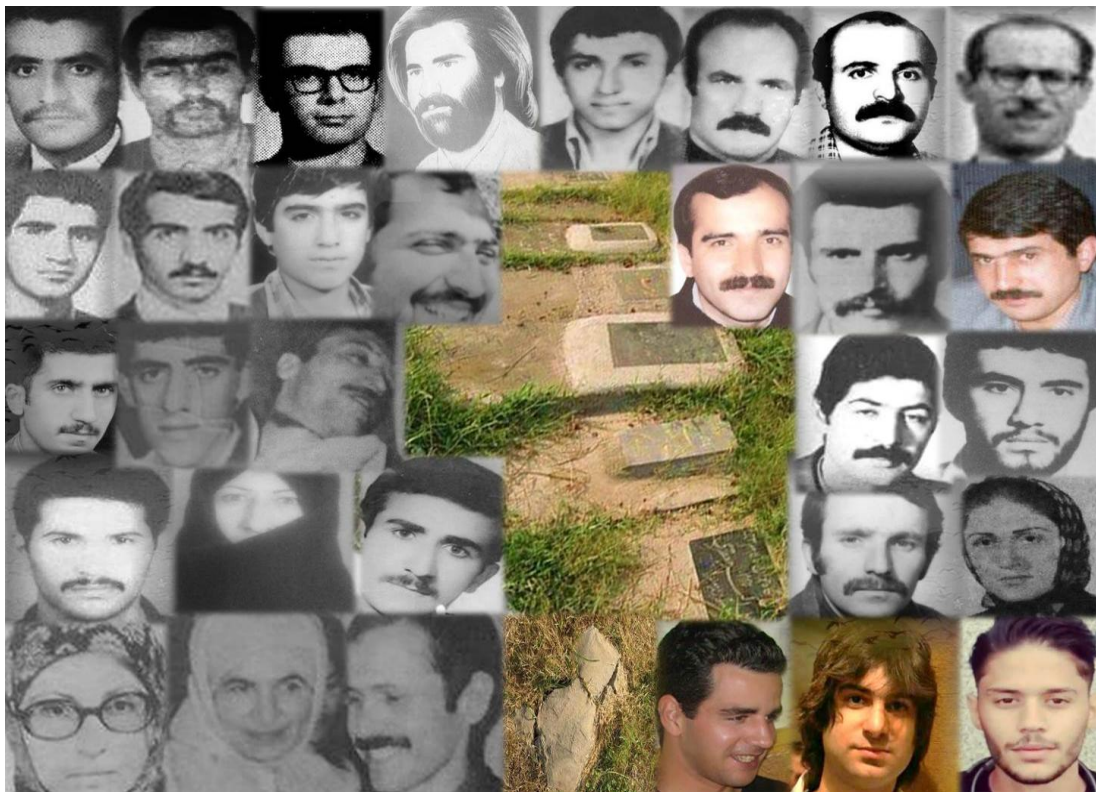

سنگرود که بر خاک غم زده اند! عاشق ترین زندگان سبزمان

امیرجواهری ننگرودی

سه شنبه ۱۱ شهریور ۱۳۹۹ برابر با ۰۱ سپتامبر ۲۰۲۰

پرده اول:

بار دیگر شهریور ۱۳۹۹ آخرین ماه تابستان وبه ویژه دهم شهریور، روز تجمع خانواده‌ها در خاوران‌های ایران را پشت سر گذاشتیم!

برای پنهان کردن دست‌های خون آلوده‌ی حاکمان دین‌مدار هنوز جا هست. ای جانمایی که همچنان بر مسند حاکمیت ایستاده!

آنگاه که به عکس‌های یک‌یک آنان می‌نگرم ؛ دریغ می‌آید، احساسم را با شما سهیم نشوم؛ به عنوان یک فعال سیاسی که سال‌ها با اشک و دریغ و آه، جان‌های در خاک

مانده‌ی رفقایم، در خلوت خویش گریسته‌ام، در نقد انکار جنایات صورت گرفته همچون همیشه نگویم و ننویسم: در اینجا جایی برای پنهان کردن دست‌های خون آلوده تان نیست.

شما همچون امام مرگ تان خمینی، آنگاه که با فصاحت هرچه تمام‌تر به انکار این جنایات بر می‌آئید، در زمره‌ی صحنه گردانان جنایات صورت گرفته به‌شمار می‌آیید؛ چرا که همه‌ی ادعاهای تان دروغ است.

دهم شهریور که می‌رسد می‌توان گفت: خاک خاوران همچنان داغ می‌نماید و داغ‌تر می‌شود. چرا که زیر خاک خاوران‌های ایران هزاران هزار فریاد خفته‌ای آرمیده‌اند. گرمای خاک از فریاد نهفته‌ی آن‌ها و خانواده‌هایشان که در دهم شهریور، به رسم هر ساله، بر سر خاکشان به احترام می‌ایستند، تفته‌تر می‌گردد.

در این میان، آنان که کشتار دهه‌ی شصت را منکرند و می‌خواهند واقعیت وجودی خاوران‌های ایران و فریاد مادران، پدران، همسران و فرزندان جانفشانان را در کنار این عکس‌ها انکار کنند، خود از مصادیق «جنایت علیه بشریت» اند. چه زنده و چه مرده‌ی باید در پیشگاه خانواده‌های دادخواه و افکار عمومی جامعه به محاکمه کشیده شوند. ما نه می‌بخشیم و نه فراموش می‌کنیم!

پرده‌ی دوم:

در نمایه‌ی این مجموعه، عکس‌هایی‌ست که در رازنای سال‌ها جمع کرده‌ام؛ عکس‌هایی که دربرگیرنده‌ی همه‌ی عاشقان زنده‌ی شهرمان نیستند، ولی آنچه تا حال فراهم آمده نمایانگر سیمای عمومی جانباختگان یک شهر و روستاهای آن است از اولین عکس سمت چپ ستون اول، یعنی رفیق هادی (کامران) بنده‌خدای لنگرودی از انزلی محله‌ی لنگرود، تا آخرین عکس سمت راست ستون پنجم، پژمان قلی پور، از روستای ملاط لیلی کوی لنگرود، از جمله جوانانی هستند که در دو نظام دیکتاتوری شاه و شیخ. اولی از خیزش سیاهکل در سال ۱۳۴۹ و آخرین در جریان اعتراضات سراسری آبان ۱۳۹۸ جان خود را از دست دادند.

این گستره‌ی زمانی ۴۹ ساله، نشان می‌دهد دژخیمان حکومت‌های آدمکش هرگز نتوانسته‌اند رنج و پایوری، امید و مقاومت زندانی و «نه» گفتن آنان در برابر شکنجه و خشونت بی‌رحمانه را به بند کشند. آری انسان آزادیخواه را می‌توان با محاکمه و بی‌محاکمه، با حکم و بی‌حکم، به بند کشید اما تا به حال هیچ دیکتاتوری نتوانسته آرمان‌های انسانی را به بند کشید. هرچند که دژخیمان در هر فرصتی، فریاد برداشته‌اند: «ما نمی‌گذاریم کسی قهرمان شود» بازجوها، شکنجه‌گران و جلادان درون زندان‌ها، چنان فضای مختنقی برای زندانیان به‌وجود آورده بودند که سایه‌ی شان نیز، تصور شکنجه و بازخواست را به ذهن زندانی متبادر می‌کرد.

پرده‌ی سوم:

بر آنم که سیمای سوزانِ جانباختگانِ شهر شمالی ما لنگرود را برای نسل خود و پس از خود روشن کنیم و نشان دهیم که در طول بیش از چهار دهه حاکمیت سیاه سران رژیم اسلامی، از فردای قیام بهمن، چگونه انبوهی از انسان‌های عاشقِ زندگی سر بردار شدند؟ چه جان‌های شیفته و دوست داشتنی به پای چوبه‌های دار فرستاده شدند؟ و چه سینه‌های مالامال از عشق و سرور، عاطفه و مهر، آرمان خواهی و مهرورزی به انسانیت، مردم و طبقات محروم جامعه، در سینه‌ی دیوار با طناب‌های دار ناکسان و جانیان زر و زور، در خون خویش غلطیدند و در درون تلی از خاک آرمیدند، نامشان چیست؟ در کجاها دفن شده اند و چه انبوه بی‌شمار آن جان‌ها که تا به امروز حتی برای اعضای خانواده‌شان بی‌رد و نشان باقی مانده‌اند؟

پرده‌ی چهارم:

نیک می‌دانم که فهرست کنونی، تمامی جانباختگان شهرم را دربر ندارد؛ پس دست نیاز به‌سوی همه‌ی خانواده‌های این عزیزان دراز می‌کنم تا بتوانم این فهرست را کامل کنم و زندگی نامه‌شان را فراهم آورم. چرا که بر این باورم: در این میان حتی یک نام را نباید فراموش کرد!

- ۱- احمد حسن‌پور
- ۲- ابراهیم ذبیحیان لنگرودی
- ۳- ابراهیم شیرازی
- ۴- احمد رضایی یگانه دوست
- ۵- اسدالله اخوان اقدم
- ۶- احمد عزیزی
- ۷- احمد (هادی) غلامیان لنگرودی
- ۸- اصغر کنعانی
- ۹- امیر اصغر نژاد
- ۱۰- امین (علی) کیابی
- ۱۱- اکبر لنگرودی
- ۱۲- اسماعیل مرتضی‌نژاد
- ۱۳- اصغر یوسفی کنعانی
- ۱۴- بیژن فلاح‌پور
- ۱۵- بهرام طاهرپور گلسفیدی
- ۱۶- بهروز (پرویز) بابائی
- ۱۷- بهمن هدائی

- ۱۸- بیژن فلاح‌پور
- ۱۹- بیژن مسیحای لنگرودی
- ۲۰- پور حشمتی
- ۲۱- تقی راسخی
- ۲۲- تقی غلامی‌نژاد
- ۲۳- جلیل جواهری لنگرودی
- ۲۴- حامد بحری عربزاده لنگرودی
- ۲۵- حامد (مهدی) کاظمی
- ۲۶- حسن اکبری
- ۲۷- حسن رمضانیان
- ۲۸- حسن عبدی‌پور
- ۲۹- حسن عبدی‌خواه
- ۳۰- حسن لنگرودی
- ۳۱- حسن مجدزاده
- ۳۲- حسن میثمی لنگرودی
- ۳۳- حسن نیکفر
- ۳۴- حسن فرجودی‌کیاکلایه (حسن دایی)
- ۳۵- حسین حجامی
- ۳۶- حسین خداپرستی
- ۳۷- حسین صدرایی نجفی اشکوری لنگرودی (اقدامی)
- ۳۸- حسین محمدی گلسفیدی
- ۳۹- داریوش (دارا) عرفانی
- ۴۰- راشد صادقی
- ۴۱- رحمت خشکدامن (گل‌باغی)
- ۴۲- رسولی فرزند علی از محله آسید خلیل
- ۴۳- رسول رزاقی
- ۴۴- رضا حامدی
- ۴۵- رضا قریشی لنگرودی
- ۴۶- رضا منصور
- ۴۷- رهبر دریا سری

- ۴۸- زهرا لنگرودی
۴۹- زهرة السادات حداد زاده
۵۰- زهره گلکار
۵۱- زین العابدین کاظمی (عبدی)
۵۲- زینب محمودی
۵۳- سید میرعلی نقی خاوری لنگرودی
۵۴- سکینه (پروانه) ذبیحیان لنگرودی
۵۵- سهراب شهدی
۵۶- سید صادق کیاکلایی
۵۷- سید محمود قبادی
۵۸- سید ابوالقاسم میرناطقی لنگرودی
۵۹- سید احمد رصدی اعتماد لنگرودی
۶۰- سید خلیل هوشیاری لنگرودی
۶۱- سید قاسم (بہزاد) شہیدی
۶۲- شاہپور مطلبی لنگرودی
۶۳- شاہپور نوربخش
۶۴- صادق کریمی
۶۵- طیبه پیراسته
۶۶- طیبه شیرازی
۶۷- عبدالله روحی دہبنہ ای
۶۸- عبدالله عبداللہی
۶۹- عبدالجبار شعبانی
۷۰- عطا سالمکار
۷۱- علی
۷۲- علی اکبر جعفری
۷۳- علی اکبر اکبری دہبنہ ای
۷۴- علی شعبانی
۷۵- عباس جعفری
۷۶- علی حامدی

- ۷۷ - علی حسن زاده
۷۸ - علی حسینی
۷۹ - علی خیرخواه لنگرودی
۸۰ - علی دهقان نژاد
۸۱ - علی صدراپی نجفی اشکوری لنگرودی
۸۲ - علی ماهباز (علوی)
۸۳ - علی نیکفر شلمانی
۸۴ - غلامرضا شریعتی
۸۵ - غلامرضا نجاتی
۸۶ - فرزانه حبیبی
۸۷ - فریبرز صمدپور
۸۸ - فریدون حسن زاده
۸۹ - فیروز فرهادیان لنگرودی
۹۰ - فیروز (پیروز) فخریاسری
۹۱ - قاسم حسن زاده
۹۲ - قاسم لنگرودی
۹۳ - قربانعلی قربان پور
۹۴ - قنبر ارغند
۹۵ - کاظم زینالی
۹۶ - کامبیز بذری
۹۷ - کامران (هادی) بندهخدای لنگرودی
۹۸ - گلی حمیدی
۹۹ - محمد (نادر) صفری ، دکترای شیمی از دانشگاه انگلستان!
۱۰۰ - محمد ظفری
۱۰۱ - محمدعلی طاهرپور شلمانی
۱۰۲ - محمدرضا شریعتی
۱۰۳ - محمد مسیحای لنگرودی
۱۰۴ - محمود امجدی
۱۰۵ - محمود بابائی پور لنگرودی

- ۱۰۶- محمود باطبی شلمانی
۱۰۷- محمود رهبر
۱۰۸- محمود ناطقی
۱۰۹- محمد نجفی امیرکیاسر
۱۱۰- مجتبی دواتچی لنگرودی
۱۱۱- مجتبی رضوی لنگرودی
۱۱۲- مجید پورمحمدی کیاکلايه
۱۱۳- مجید خدای
۱۱۴- مجید شوقی
۱۱۵- مجید نجفی امیرکیا سر
۱۱۶- مرتضی اسماعیل نژاد
۱۱۷- مرتضی کیمیایی
۱۱۸- منصوره کاسهگری (مادر خاوری) لنگرودی
۱۱۹- منیر قربان نژاد
۱۲۰- منیژه لنگرودی
۱۲۱- منیژه مسیحای لنگرودی
۱۲۲- مهدی مسیحای لنگرودی
۱۲۳- مینا لنگرودی
۱۲۴- محمد صادق ادیب مرادی لنگرودی
۱۲۵- محمد نجفی امیرکیاسر
۱۲۶- مسعود ادیب مرادی لنگرودی
۱۲۷- مجتبی اصغرخانی
۱۲۸- مسعود سلطان دوست لنگرودی
۱۲۹- معصوم راسخی لنگرودی
۱۳۰- مکرم پوررضا (ذبیحیان لنگرودی)
۱۳۱- منصور دیانک شوری
۱۳۲- منیژه (فاطمه) ترابی لنگرودی
۱۳۳- منیره (مینو) ترابی لنگرودی
۱۳۴- مهدی راسخی لنگرودی
۱۳۵- مهدی (صاحب) ذبیحیان لنگرودی

- ۱۳۶- مهران شبرنگ لنگرودی
- ۱۳۷- مهران صادقی
- ۱۳۸- موسی استوار
- ۱۳۹- نادر
- ۱۴۰- ناصر اخوان اقدم لنگرودی
- ۱۴۱- ناصر خداپرست
- ۱۴۲- ناصر میشینی لنگرودی
- ۱۴۳- ناهید فرهادیان لنگرودی
- ۱۴۴- هرمز عزیزی کیاکلیه

اسامی تعدادی از رفقای که از زخم زندان و تبعید و یا در جنگ ضد انقلابی ایران و عراق جان خود را از دست دادند:

- ۱۴۵- سیدعلی میرنوری لنگرودی (آقا)
- ۱۴۶- ابراهیم اصغرنژاد (ابراهیم چریک)
- ۱۴۷- احمد محبی مقدم لنگرودی
- ۱۴۸- محمود طبخی تکان‌تپه
- ۱۴۹- داوود عسکری

اسامی تعدادی از جوانان لنگرودی که در خیزش ضد استبدادی ۸۸ و جنبش عظیم آبان ۱۳۹۷ جان باختند:

- ۱۵۰- امیر جوادی فر لنگرودی
- ۱۵۱- سینا آرامی لنگرودی
- ۱۵۲- پژمان قلی‌پور ملاطی

پرده ی پنجم :

برخی اسامی از جانب دوستانی از ایران و جای جای جهان، در چند سال گذشته به دستم رسیده است، با این حال پیگیری‌ام برای یافتن عکس‌ها و سال روز تولد عزیزان و رد و وابستگی گروهی، سازمانی آنان؛ یعنی شناسایی دقیق‌تر آن‌ها را همچنان دنبال می‌کنم.

نوشته زیر از جانب دوستی بدستم رسید که برای نشان امانت داری در انتقال این نوشته به دیگران، عیناً آنرا بعنوان یک پرده در اینجا جای می‌دهم و تنها واژه "**جاودانه شد**" را به کار نمی‌گیرم. چرا که بار بغایت سنگینی با خود دارد و چندان رسا

هم نیست. امیدوارم که روزی فرا رسد که همه جانفشانان و جانبختگان ما جاودانه شوند، از اینرو من از واژگان « به جاودانگان پیوست » بهره می گیرم!

پیشاپیش از این دوست عزیز جسورم که با فداکاری زاید الوصفی به گورستان لنگرود رفت و برایم عکس های دست اول فرستاد، به خاطر این تغییر واژگان در نوشته اش پوزش می خواهم !

- آقای دانش، در سال ۶۷ به جاودانگان پیوست . همسر و دخترشان در شهرستان لنگرود زندگی می کنند. پدر و مادرشان از دنیا رفته اند و اقوامشان بسیار کم به آنجا سر می زنند. به همین دلیل قبر تا حد زیادی قابل شناسایی نیست.

- عظیم نیکبخت، در سال ۶۰ دستگیر شد. از اعدام های سراسری ۶۷ جان سالم به در برد. چند سال پس از آزادی به دست نیروهای وزارت اطلاعات در مکانی نامعلوم کشته شد. پیکرش را در کنار دریا یافتند در حالی که ضربه های شدیدی به جمجمه اش وارد آمده بود. نیروهای امنیتی در مراسم خاکسپاری حضور داشتند و ادعا می کردند عظیم در دریا غرق شده! پیکرش را در روستای زادگاهش (شیخ علی کلایه) به خاک سپردند.

- حسین صفری، در روستای شیخ علی کلایه به دنیا آمد. دانشجوی دانشگاه تهران بود. بعد از انقلاب فرهنگی از تحصیل و کار محروم شد. قبل از ۳۰ خرداد ۶۰ دستگیر شد و در سال ۶۷ به جاودانگان پیوست. محل دفنش مشخص نیست.

- بهمن حقیقت طلب، در روستای بالارودپشت به دنیا آمد. در سال ۶۰ به جاودانگان پیوست (سال را مطمئن نیستم). مزارش در روستای زادگاهش است.

- مرتضی کیابی، برادر علی (امین) کیابی. مزارش در قبرستان لنگرود است.

- محمد رضا نیکفر، در سال ۶۷ در زندان رشت به جاودانگان پیوست. برادر حسن نیکفر بود.

- مهران شبرنگ، بعد از ۳۰ خرداد سال ۶۰ به جاودانگان پیوست. پیکرش در قبرستان لنگرود به خاک سپرده شد.

- محمد خداپرستی، در سال ۶۷ به جاودانگان پیوست. پیکرش در قبرستان لنگرود به خاک سپرده شد.

- مسعود قلی زاده، مزارش در قبرستان لنگرود است.

- محمود حسینی، مزارش در قبرستان لنگرود است.

- حسن اکبری، در سال ۶۷ به جاودانگان پیوست. برادرش علی اکبری پیشتر در سال ۶۰ جاودانه شده بود.

- علی شعبانی، در روستای سیاه گیلده (روستایی بین لنگرود و لاهیجان) به دنیا آمد. در سال ۶۷ به جاودانگان پیوست.
- کامبیز بذری، در سال ۶۳ (سال را مطمئن نیستم)، به جاودانگان پیوست. در حیاط خانه‌شان در روستای کومله به خاک سپرده شد.
- زهره حداد، در سال ۶۰ به جاودانگان پیوست. به نقل از منابع شفاهی در هنگام غسل پیکرش متوجه شدند کف پایش پیامی برای مادرش نوشته: «به من تجاوز شده».
- صادق کریمی، سال ۶۰ به جاودانگان پیوست. پیکرش در قبرستان لنگرود به خاک سپرده شد.
- علی اکبری، بعد از ۳۰ خرداد ۶۰ به جاودانگان پیوست. پیکرش در قبرستان لنگرود به خاک سپرده شد.
- منیژه مسیحیان، زهره گلکار، طیبه شیرازی در سال ۶۷ به جاودانگان پیوست.
- داریوش عرفانی، بعد از ۳۰ خرداد ۶۰ به جاودانگان پیوست. پیکرش در قبرستان لنگرود به خاک سپرده شد.
- علی اکبر جعفری، سال ۶۷ به جاودانگان پیوست. پیکرش در قبرستان لنگرود به خاک سپرده شد.
- رضا حامدی، بعد از ۳۰ خرداد ۶۰ شد. پیکرش در قبرستان لنگرود به خاک سپرده شد.
- محمد رضا شریعتی، در سال ۶۷ به جاودانگان پیوست. پیکرش در قبرستان لنگرود به خاک سپرده شد.
- احمد عزیزی، در درگیری با بسیجیان زخمی می‌شود و در سال ۶۳ یا ۶۴ در دست آدم کشان جمهوری اسلامی کشته می‌شود. پیکرش در قبرستان لنگرود به خاک سپرده شد.
- محمد صادق ادیب مرادی، در هنگام دستگیری در تهران خود را از ساختمان پرت می‌کنند و جان می‌بازد و به جاودانگان پیوست!

پرده‌ی آخر :

از منظر من که راوی این فهرست پُرشمار اعدامیان، جانباختگان و جانفشانان شهر لنگرودم، نفی اعدام، نابودی زندان و فروریختن آن بر سر زندانبانان امروز و فرداید ایران حائز اهمیت فراوانی‌ست، نداشتن زندان در جامعه‌ای که برای ایجادیش هرروزه در تلاش و مبارزه‌ایم، باید به نخستین خواسته برای جهانی دیگر که ممکن است، بدل گردد.

از مبارزه‌ی این همه انسان‌های شریف باید آموخت و نشان داد زندگی، مقاومت در برابر تباهی و ستم، عشق و آرمان‌خواهی بیهوده نبوده و نیست. منطق بقاء و ادامه‌ی زندگی باید به نام یکایک آنان ثبت گردد و در این میان حتی یک نام را هم نباید فراموش کرد.